

HE 189/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta
muuttamisesta
ja

HE 27/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta
muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp)
täydentämisestä

Petri Virolainen

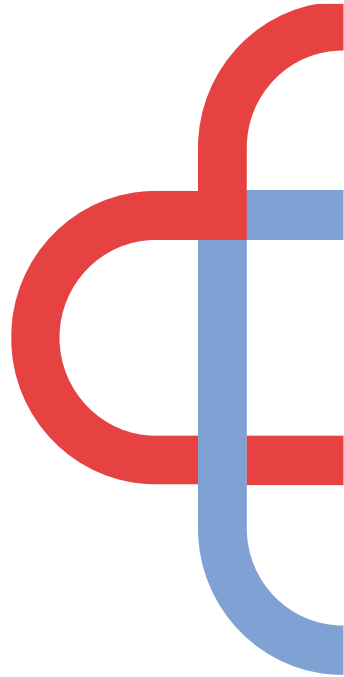
Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

- Esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti voimassa olevaksi tarkoitetun alijäämän kattamista koskevan sääntelyn täydentämistä siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin hakemuksesta myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät myös vuoden 2029 loppuun mennessä niille hyvinvointialueille, joille se on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi.
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue puoltaa esitettyä muutosta antaa hakemuksesta jatkoaikaa vuoden 2029 loppuun alijäämän taseeseen kertyneen alijäämän kattamiseksi. Toiminnan häiriöttömän jatkuvuuden ja lakisääteisten palvelujen turvaamisen näkökulmasta.
- Jatkoajan myöntäminen helpottaa erityisesti niiden alueiden tilannetta, joiden tarveperusteinen rahoitus jää toteutuneita kustannuksia pienemmäksi, koska tarveperusteisen rahoitusjärjestelmän perusteet rikkoo täydellisesti negatiivinen siirtymätasaus.
- Mikäli rahoitus on alle tarveperusteisuuden, alijäämän kattaminen rahoitusjärjestelmän perusteet huomioiden ei pitäisi olla edes mahdollista.

- Hyvinvointialueet ovat käynnistäneet toimintansa keskenään hyvin erilaisista lähtökohdista
- Alkuasetelma on vaikuttanut merkittävästi sekä syntyneisiin muutuskustannuksiin että mahdollisuuksiin sopeuttaa toimintaa
- Hyvinvointialueiden talouden eriytymiseen liittyy useita tekijöitä, kuten palvelutaso ennen uudistusta, kunnilta tai kuntayhtymistä siirtyneiden kustannusten rakenne, palkkaharmonisoinnin toteuttaminen sekä järjestelmien yhtenäistämisen aiheuttamat muutuskustannukset
- Näistä syistä nykyinen ali- ja ylijäämän taso ei yksinään kuvaa talouden tasapainottamisen tai palvelujen järjestämisen onnistumista eikä myöskään ennakoi tulevien vuosien tarpeita.
- Arviointi edellyttää laajempaa kokonaisuuden sekä syy–seuraus suhteiden ymmärtämistä.
- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kulut ovat olleet lähtökohtaisesti alle tarveperusteisuuden. Tämän seurauksena alueelle on syntynyt merkittävä investointi- ja palveluvelka, jonka korjaaminen on edellyttänyt lisäresursointia

- Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle vuosina 2023–2025 osoitettu rahoitus ei ole ollut THL:n laskeman laskennallisen tarveperusteisen arvion mukainen
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue on jo laatinut talouden tasapainottamissuunnitelman, mikä tähtää realistisesti alijäämän kattamiseen vuoden 2028 loppuun mennessä
- Arviointimenettelyn käynnistämisen lykkääminen jatkoajan ajaksi tukee alueiden itsehallintoa ja alueen omien toimenpiteiden suorittamista
- Palvelutarpeen kasvu ja heikentävä henkilöstön saatavuus edellyttää vaikuttavuuden ja teknologian hyväksikäytön parantamista, mikä ei ole kaikilla alueilla saavutettavissa ilman alijäämän kattamisen lisääaikaa

